

KOLOREKTAL POLİP VE KANSER LOKALİZASYONU ARASINDAKİ İLİŞKİ

THE RELATION OF COLORECTAL POLYP AND CARCINOMA LOCALIZATION

Ender ELLİDOKUZ¹, Işıl KUNDAK², Hale AKPINAR³, Abdullah OKAN³, Cüneyt BEKTAŞER⁴, Mehmet FÜZÜN⁴, Ethem TANKURT³, İlkay ŞİMŞEK³, Ömür GÖNEN³

¹Afyon Kocatepe Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları AD, AFYON.

²Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Onkoloji, AD, İZMİR.

³Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi ,Gastroenteroloji, AD, İZMİR.

⁴Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi ,Genel Cerrahi, AD, İZMİR.

ÖZET: Kolorektal polip ve kanserlerin dağılımı yaşla değişmektedir. Yaş arttıkça proksimale doğru sıklığının arttığı ileri sürülmüştür. Bu çalışmanın amacı, aynı coğrafik bölgede saptanan kolorektal polip ve kanserlerin lokalizasyonunu değerlendirmektir.

1990-1997 yılları arasında gastroenteroloji ve genel cerrahi kliniklerinde saptanan 181 (117 erkek, 64 kadın, ortalama yaş: 58±14) kolorektal polipli ve 211 (121 erkek, 90 kadın, ortalama yaş: 60±13) kanserli olgu retrospektif olarak incelenmiştir.

Kolon kanseri lokalizasyonu ile yaş arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($p>0.05$). Kolon polip ve kanser lokalizasyonunun cinsiyetle değişmediği saptanmıştır ($p>0.05$). Kolorektal kanserlerin %22'si sağ kolona lokalize iken bu oran poliplerde %8'dir ($p<0.05$).

Sonuç olarak, kolorektal polip ve kanser dağılımı sol kolonda birbirine paralellik gösterdiği halde, sağ kolonda bu saptanmamıştır.

[Anahtar kelimeler: polip, kolon, rektum, kolorektal kanser, lokalizasyon, mortalite]

ABSTRACT: The distribution of colorectal polyp and cancer changes with age. It has been suggested that the frequency in the direction of proximal is increased as the age advances. The aim of this study is to evaluate the localization of cancer and colorectal polyp detected in the same geographic region.

181 patients with colorectal polyp (117 men, 64 women, mean age: 58±14) and 211 cases with cancer (121 men, 90 women, mean age: 60±13) identified in gastroenterology and general surgery clinics between 1990-1997 have been reviewed retrospectively.

No statistically significant difference between the localization of colon cancer and age has been noted ($p>0.05$). It has been observed that the localization of colon polyp and cancer did not change with sex ($p>0.05$). While 22% of colorectal cancers were localized in the right colon, this ratio was 8% in polyps ($p<0.05$).

Consequently, although the distribution of colorectal polyp and cancer in left colon was consistent with each other, this condition has not been found in the right colon.

[Key words: polyp, colon, rectum, colorectal cancer, localisation, mortality]

GİRİŞ

Öncül çalışmalarda kolon kanserlerinin dağılımında yaşın ve cinsiyetin etkili faktörler olduğu gösterilmiştir (1). Slattery ve arkadaşlarının yaptığı bir çalışmada ileri yaşlarda (70 yaş ve üzeri) proksimal kanserlerin her iki cinste daha fazla görüldüğü saptanmıştır (2). Kadınlarda kolorektal kanserlerin daha çok proksimalde, erkeklerde ise çoğunlukla distalde lokalize olduğu bilinmektedir (3). Kadın ve erkeklerde bu farklı dağılımın genetik faktörlere, çevresel etkenlere bağlı olabileceği düşünülmüştür. Proksimal kanserlerde daha çok genetik faktörlerin, hormonların, distal karsinomlarda ise daha çok çevresel etmenlerin etkisi olduğu hipotezi öne sürülmektedir (4).

Kolorektal kanserlerin hemen hepsinin polip zemininde geliştiği varsayılmaktadır. Klasik bilgi, kolon poliplerinin sol kolona daha sıklıkla lokalize olduğudur (5). Son yıllarda yapılan çalışmalarda polip ve kanserlerin eski yıllara göre proksimale doğru arttığı belirtilmiştir (6-11).

Bu çalışmanın amacı, aynı coğrafik bölgede kolorektal polip ve kanserlerin kolon lokalizasyonunun özelliklerinin saptanması ve yaş, cinsiyet ile ilişkisini ortaya koymaktır.

GEREÇ VE YÖNTEM

1990-1997 yılları arasında Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Gastroenteroloji ve Genel Cerrahi kliniklerinde saptanan 181 (117 erkek, 64 kadın, ortalama yaş: 58±14) kolorektal polipli ve 211 (121 erkek, 90 kadın, ortalama yaş: 60±13) kanserli olgu retrospektif olarak incelenmiştir. Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesi Endoskopi Ünitesinde yapılan kolonoskopi raporları, hasta dosyaları, operasyon notları, takip formları ve patoloji raporları değerlendirilerek, kolorektal polip ve kanser tanısı hastanemizde konulan hastalar araştırmaya dahil edildi. Polipozis saptanan 12 hasta multiple lokalizasyon nedeniyle çalışma dışı tutuldu.

Saptanan polip ve kanserlerin yaş, cinsiyet ve lokalizasyona göre dağılımı ayrı ayrı çıkarılmıştır. Sonuçların istatistik olarak önemliliklerini test etmek amacıyla SPSS 10.0 paket programı kullanılarak student's t ve chi square testleri kullanılmıştır.

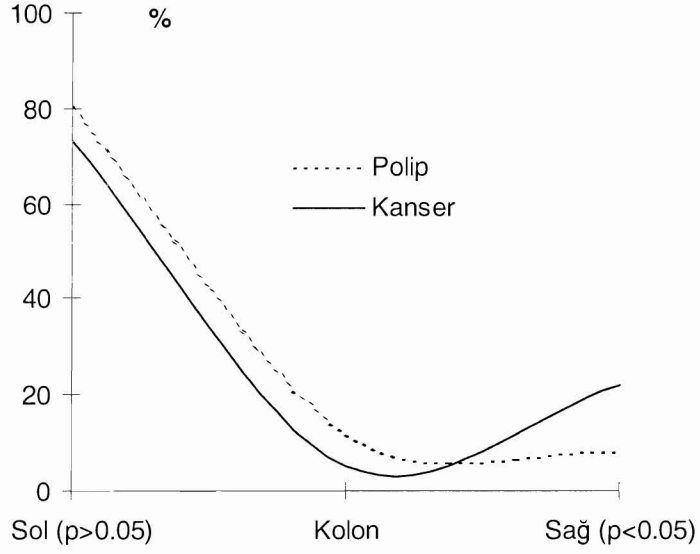
BULGULAR

Hastaların karakteristikleri ve kolon polip ve kanserlerinin dağılımı Tablo 1'de görülmektedir. Kolorektal polip ve kanserlerin en sık, yaklaşık yarısı rektum ve sigmoid kolona lokalize olmuştur.

Tablo 1. Hasta karakteristikleri polip ve kanserlerin dağılımı

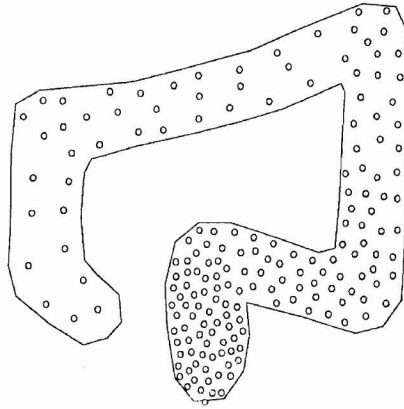
	Kolorektal Polipler	Kolorektal Kanserler
Toplam Hasta sayısı (n)	181	211
Ortalama Yaş	58.4 ± 14.0	59.7 ± 13.4
Kadın	64 (%35.4)	90 (%42.7)
Erkek	117 (%64.6)	121 (%57.3)
Kadın ort yaş	55.8 ± 15.2	58.4 ± 14.3
Erkek ort yaş	59.8 ± 13.2	60.6 ± 12.6
Dağılım (%)		
Anal Kanal	0.6	1.7
Rektum	38.7	35.5
Sigmoid	12.7	24.8
İnen Kolon	24.9	7.4
Splenik fleksura	3.3	2.5
Transvers kolon	11.6	5.8
Hepatik fleksura	2.8	5.0
Çıkan kolon	3.3	9.1
Çekum	2.2	8.3

Kolon kanseri lokalizasyonu ile yaş arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($p>0.05$). Kolon polip ve kanser lokalizasyonunun cinsiyetle değişmediği saptanmıştır ($p>0.05$). Kolorektal kanser ve poliplerin yüzde dağılımı Şeki 1’de görülmektedir. Kolorektal kanserlerin %22’si sağ kolona lokalize iken bu oran poliplerde %8’dir ($p<0.05$).

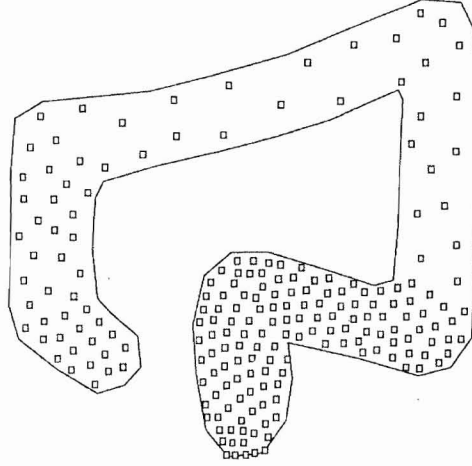

Şekil 1. Kolorektal polip ve kanserlerin dağılımı

Şekil 2’de poliplerin kolondaki dağılımı şematize edilmiştir. Poliplerin dağılımı yaş, cinsiyet ve polip tipine göre farklılık göstermemektedir (student’s t test, $p>0.05$) Ortalama polip çapı 0.6 ± 0.4 cm olarak hesaplandı.

Şekil 2. Kolorektal poliplerin kolondaki şematik dağılımı

Şekil 3. Kolorektal kanserlerin kolondaki şematik dağılımı

Şekil 3'de kolorektal kanserlerin kolondaki dağılımı şematize edilmiştir. Kolorektal kanserlerin dağılımı yaş ve cinsiyetten etkilenmemektedir (student's t test, $p>0.05$). 64 kolorektal kanserli olgu takip sırasında ex olmuştur (n=211). Ex olan hastaların kolorektal kanserlerinin % 24'ü sol kolona ve % 43'ü sağ kolona lokalize olmuştur (chi square, $p<0.05$). Kolorektal kanserli olguların 3'ünde metakron 3'ünde senkron kanser saptanmıştır. Üç olguda polipozisle birlikte kanser saptanmış, bir olguda yaygın primer nedeniyle kanser lokalizasyonu tesbit edilememiştir. Bir olguda senkron mide kanseri ve bir olguda da meme kanseri saptanmıştır.

TARTIŞMA

Bu çalışmada polip ve kanserlerin sol kolonda sağa göre daha fazla olduğunu saptadık. Ayrıca solda kanser ve poliplerin dağılımında paralellik ve benzerlik saptandı. Önceki çalışmalar bizim bulgularımızla paralellik göstermektedir (12,13). Bir çalışmada kolon polip ve kanserlerinin %60 oranında sol kolon distal kısmına yerleştiği bildirilmiştir (9). Başka bir çalışmada poliplerin sıklığının yaşla birlikte proksimale doğru arttığı saptanmıştır (11).

1955-78 yılları arasında incelenen hastaların değerlendirildiği bir çalışmada sağ bölgedeki kanserlerin oranlarının %15.6 dan %37.6 ya çıktığı ve rektal kanserlerin ise %53 ten % 2.1'e gerilediği görülmüştür (10). Levi ve arkadaşlarının çalışmasında 1978-1980 yıllarında erkeklerde çıkan kolonda kanser oranı 4.6/100,000 iken bu oran 1987-88 yıllarında 6.4/100,000'e yükselmiştir. Aynı artışta kadınlarda da olmuştur, bu artış 4.9 dan 6.5 tur. Poliplerde de erkeklerde çıkan kolon polipleri 1979-83 yıllarında 1.0/100,000 iken 1987-88 yıllarında 5/100,000 olarak saptanmıştır. Kadınlarda ise 7 katlık bir artış olmuştur. Rektal kanserlerde her iki cinste %10 dan fazla bir azalma olmuştur (6). Bu çalışmada yıllara göre değerlendirme yapmak araştırmanın yedi yılı kapsamı ve yıl başına düşen sayının azlığı nedeniyle değerlendirmek mümkün olmamıştır.

Sonuç olarak, kolorektal polip ve kanserlerin dağılımı yaş ve cinsiyetten etkilenmemektedir. Sol kolon kanser ve poliplerinin lokalizasyonu benzerken sağ kolonda kanserler poliplere oranla daha sık yerleşmektedirler. Sağ kolon kanserinin mortalitesi sol kolona göre daha yüksektir.

KAYNAKLAR

1. Slatter ML, Potter JD, Sorenson AW. Age and risk factors for colon cancer: are there implications for understanding differences in case-control and cohort studies? *Cancer Causes & Control* 5: 557-563, 1994.
2. Slattery ML, Friedman GD, Potter JD et al. description of age, sex, and site distributions of colon carcinoma in three geographic areas. *Cancer* 78: 1666-1670, 1996.
3. Potter JD, Slattery MI, Bostick RM, Gapstur SM. Colon cancer: a review of the epidemiology. *Epidemiol Rev* 15: 449-545, 1993.
4. Bufill JA. Colorectal cancer: evidence for distinct genetic categories based on proximal or distal tumor location. *Ann Intern Med*, 1134: 779-788, 1990.
5. Özbakır Ö, Yücesoy M. Kolon polipleri ve polipozis sendromları. In: *Gastroenteroloji*. Özen A, Şahin B, Yılmaz U, Soykan İ. (eds.). Türk Gastroenteroloji Vakfı p.309-317, 2002.
6. Levi F, Randimbison L, La Vecchia C. Trends in subsite distribution of colorectal cancers and polyps from the Vaud Cancer Registry. *Cancer*, 72: 46-50, 1993.
7. Ghahremani GG, Dowlatshahi K. Colorectal carcinomas: diagnostic implications of their changing frequency and anatomic distribution. *World J Surg*, 13: 321-324, 1989.
8. Greene FL. Distribution of colorectal neoplasms. A left to right shift of polyps and cancer. *Am Surg* 49: 62-65, 1983.
9. Ponz de Leon M, Antonioli A, Ascari A, Zanghieri G, Sacchetti C. Incidence and familial occurrence of colorectal cancer and polyps in a health-care district of northern Italy. *Cancer* 60: 2848-2859, 1987.
10. Mamazza J, Gordon PH. The changing distribution of large intestinal cancer. *Dis Colon Rectum* 25: 558-562, 1982.
11. Bernstein MA, Feczko PJ, Halpert RD, Simms SM, Ackerman LV. Distribution of colonic polyps: increased incidence of proximal lesions in older patients. *Radiology*, 155: 35-38, 1985.
12. Giral A, Avşar E. Kolon tümörleri. In: *Gastroenteroloji*. Özen A, Şahin B, Yılmaz U, Soykan İ. (eds.). Türk Gastroenteroloji Vakfı p.319-323, 2002.
13. Cruz-Correa M, Giardiello FM. Diagnosis and management of hereditary colon cancer. *Gastroenterol Clin North Am* 31: 537-549, 2002.

Yazarlar:

E. ELLİDOKUZ, Afyon Kocatepe Üniversitesi Hastanesi, İç Hastalıkları AD, AFYON

I. KUNDAK, Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Onkoloji AD, İZMİR.

H. AKPINAR, Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Gastroenteroloji BD, İZMİR.

A. OKAN, Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Gastroenteroloji BD, İZMİR.

C. BEKTAŞER, Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Genel Cerrahi AD, İZMİR.

M. FÜZÜN, Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Genel Cerrahi AD, İZMİR.

E. TANKURT, Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Gastroenteroloji BD, İZMİR.

İ. ŞİMŞEK, Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Gastroenteroloji BD, İZMİR.

Ö. GÖNEN, Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Gastroenteroloji BD, İZMİR.

Yazışma Adresi:

Ender ELLİDOKUZ ,
Afyon Kocatepe Üniversitesi Ahmet Necdet

Sezer Uygulama ve Araştırma Hastanesi,

İç Hastalıkları AD,

03200 AFYON TÜRKİYE

Phone: +90 (272) 2171753-209

Fax: +90 (272) 2172029

e-mail: edokuz@aku.edu.tr